

Bruxelles, 16. srpnja 2024.
(OR. en)

12138/24

ECOFIN 852
UEM 243
SOC 571
EMPL 367

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	16. srpnja 2024.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	11927/24
Predmet:	Zaključci Vijeća o detaljnim preispitivanjima za 2024. u okviru postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže – zaključci Vijeća (16. srpnja 2024.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o detaljnim preispitivanjima za 2024. u okviru postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže, koje je Vijeće odobrilo na 4042. sastanku održanom 16. srpnja 2024.

ZAKLJUČCI VIJEĆA O DETALJNIM PREISPITIVANJIMA ZA 2024.
U OKVIRU POSTUPKA U SLUČAJU MAKROEKONOMSKE NERAVNOTEŽE

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE:

1. NAPOMINJE da se očekuje postupno povećanje gospodarskog rasta u EU-u nakon usporavanja u 2023., iako neujednačenim tempom među državama članicama. ISTIČE visoku zaposlenost i rast realnih plaća u EU-u zahvaljujući smanjenju inflatornih pritisaka zbog pada cijena energenata. PODSJEĆA na zaoštavanje finansijskih uvjeta u posljednje dvije godine i NAPOMINJE da se uvjeti kreditiranja postupno poboljšavaju. UKAZUJE na trajnu veliku nesigurnost u vezi s globalnim izgledima u kontekstu nastavka agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, dramatičnog stanja na Bliskom istoku i sve većih geopolitičkih napetosti, što svjetsku trgovinu i tržišta energenata čini osjetljivima na šokove, unatoč postignutom napretku u osiguravanju energetske sigurnosti i otpornosti unutar EU-a.
2. U tom kontekstu ISTIČE važnost pomnog praćenja i odgovarajućih mjera politika za uklanjanje makroekonomskih ranjivosti. SMATRA da detaljna preispitivanja za 2024. pružaju visokokvalitetnu i sveobuhvatnu analizu stanja u pojedinačnim državama članicama koje su predmet takvog preispitivanja. POZDRAVLJA ranu objavu Komisijine analize detaljnih preispitivanja za 2024. u okviru postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže.
3. ISTIČE da se pritisci na troškovnu i cjenovnu konkurentnost smanjuju, pri čemu se dinamika među državama članicama razlikuje. PRIMJEĆUJE rizik od dugotrajnijih snažnih pritisaka na plaće i dobit poduzeća koji se ne temelje na povećanoj produktivnosti. POZIVA na brzo poduzimanje mjera politika, što uključuje poboljšanje djelovanja tržišta, kako bi se spriječio gubitak konkurentnosti i poticao rast produktivnosti.
4. UVIĐA da su se tekući računi poboljšali zbog nižih cijena energenata, ali i da dalje bilježe velike manjkove. NAPOMINJE da se u nekim državama članicama i dalje ostvaruje velik višak na tekućem računu, što bi moglo imati prekogranične učinke.

5. POTVRĐUJE da se većina negativnih neto stanja međunarodnih ulaganja dodatno poboljšala u 2023. UVIĐA da niži rast nominalnog BDP-a i trajne velike potrebe za vanjskim zaduživanjem mogu ograničiti daljnje poboljšanje neto stanja međunarodnih ulaganja u nekim državama članicama.
6. PRIMJEĆUJE da je u nekim državama članicama došlo do usporavanja rasta cijena stambenih nekretnina ili do njihova pada, što je rezultiralo smanjenjem precijenjenosti tržišta stambenih nekretnina. NAPOMINJE da su istodobno u nekoliko drugih država članica cijene stambenih nekretnina nastavile snažno rasti. POTVRĐUJE da će se zbog kontinuirano zaoštrenih uvjeta financiranja potražnja i cijene vjerojatno smanjiti.
7. PRIMJEĆUJE da su se dugotrajne neravnoteže povezane s visokim javnim, privatnim i vanjskim dugom smanjile u nekoliko država članica. ISTIČE da je potrebno na odgovarajući način pratiti učinak visokih kamatnih stopa na javne financije tamo gdje su udjeli javnog duga visoki i pogoršavaju se zbog usporavanja potencijalnog rasta, starenja stanovništva i globalne nesigurnosti koja nepovoljno utječe na gospodarske izgleda. SLAŽE SE da bi se jačanjem potencijalnog gospodarskog rasta, među ostalim učinkovitom provedbom strukturnih reformi, ujedno u okviru planova za oporavak i otpornost, te učinkovitom primjenom reformiranog okvira gospodarskog upravljanja, trebalo doprinijeti razduživanju u srednjoročnom razdoblju.
8. ISTIČE da je bankovni sektor i dalje otporan i NAPOMINJE da je povećana profitabilnost banaka doprinijela daljnjem jačanju njihovih omjera kapitala. NAGLAŠAVA da se obujam neprihodonosnih kredita nastavio smanjivati. NAPOMINJE da je potreban stalan oprez kako bi se osigurala trajna makrofinancijska stabilnost.

9. ISTIČE središnju važnost postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže u okviru europskog semestra. NAPOMINJE da se Uredba (EU) br. 1176/2011 nije promijenila te je usmjerena na (a) unutarnje neravnoteže, među ostalim one koje mogu nastati zbog javne i privatne zaduženosti, kretanja na financijskom tržištu i tržištu imovine, uključujući tržište stambenih nekretnina, razvoja kreditnih tokova u privatnom sektoru i kretanja nezaposlenosti te (b) vanjske neravnoteže, uključujući one koje mogu nastati zbog razvoja stavki na tekućem računu i neto investicijskih stavki država članica, realnih efektivnih deviznih tečaja, udjela na izvoznim tržištima, promjena u kretanju cijena i troškova i necjenovne konkurentnosti, uzimajući u obzir različite sastavnice produktivnosti. NAPOMINJE da je, s obzirom na specifične izazove pojedinačnih gospodarstava, Komisija općenito primijenila relevantne analitičke alate dopunjene temeljitom kvalitativnom analizom. POZDRAVLJA povećanu važnost analiza usmjerenih na budućnost i procjene relevantnih politika, pri čemu se uzima u obzir i ozbiljnost neravnoteža. POZIVA na daljnje jačanje dimenzije EU-a i europodručja u okviru postupka. ISTIČE da je procjena učinaka prelijevanja među zemljama i dalje vrlo relevantna.
10. POZIVA na daljnju provedbu postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže i provedbu sveobuhvatne analize postojećih i potencijalnih makroekonomskih neravnoteža. PRIMA NA ZNANJE pojašnjenje Komisije o odgovarajućim ulogama postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže i Pakta o stabilnosti i rastu te da bi u slučajevima u kojima su rizici isključivo fiskalne prirode Pakt o stabilnosti trebalo smatrati odgovarajućim instrumentom za nadzor, dok u slučajevima kada uz fiskalne rizike postoje i širi makroekonomski rizici postupak u slučaju makroekonomske neravnoteže ostaje primjerenim alatom za dopunu nadzora u okviru Pakta o stabilnosti i rastu. NAGLAŠAVA da treba osigurati zajedničko razumijevanje pristupa procjeni i klasifikaciji neravnoteža te ISTIČE važnost transparentnosti i dijaloga pri procjeni neravnoteža.

11. PRIMJEĆUJE da se Francuska, Portugal i Španjolska više ne suočavaju s neravnotežama u okviru postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže. UVIĐA da su mjere politika u Francuskoj doprinijele smanjenju ranjivosti povezanih s konkurentnošću i niskim rastom produktivnosti. POTVRĐUJE da je potrebno nastaviti s naporima u području politika, dok god postoje ranjivosti povezane s visokim javnim dugom, a koje će se nastaviti pratiti u okviru revidiranog okvira gospodarskog upravljanja EU-a. UVIĐA da je Portugal ostvario znatan napredak u smanjenju ranjivosti povezanih s visokim privatnim, javnim i vanjskim dugom te se očekuje njihovo daljnje smanjenje. ISTIČE da je Španjolska ostvarila znatan napredak u smanjenju ranjivosti povezanih s visokim privatnim i vanjskim dugom te da se javni dug smanjio.
12. PRIMJEĆUJE da se Slovačka suočava s neravnotežama. NAPOMINJE da su u Slovačkoj, unatoč nekim nedavnim poboljšanjima, i dalje prisutne ranjivosti povezane s troškovnom konkurentnošću, vanjskim saldonom, tržištem stambenih nekretnina i zaduženosti kućanstava, što zahtijeva dodatne mjere politika.
13. PRIMJEĆUJE da se Cipar, Njemačka, Mađarska, Nizozemska i Švedska i dalje suočavaju s neravnotežama.
14. PRIMJEĆUJE da se Grčka i Italija suočavaju s neravnotežama nakon što su 2023. utvrđene prekomjerne neravnoteže. POTVRĐUJE da u Grčkoj i dalje postoje ranjivosti povezane s visokim javnim dugom i visokim obujmom neprihodonosnih kredita u kontekstu visoke nezaposlenosti, iako se njihova razina znatno smanjila uz očekivanu tendenciju daljnjeg smanjenja; unatoč tome, vanjska pozicija i dalje je slaba. POTVRĐUJE da u Italiji i dalje postoje ranjivosti s prekograničnim učincima povezane s visokim javnim dugom i slabim rastom produktivnosti u kontekstu nestabilnosti tržišta rada i nekih preostalih nedostataka u financijskom sektoru. PREPOZNAJE ulogu politika u uklanjanju tih ranjivosti, uključujući mjere u okviru planova za oporavak i otpornost.

15. PRIMJEĆUJE da se Rumunjska suočava s prekomjernim neravnotežama nakon što su u 2023. utvrđene neravnoteže. NAPOMINJE da su se prošle godine u Rumunjskoj ranjivosti povezane s vanjskim računima, prije svega u vezi s velikim i rastućim deficitima javnih financija, smanjile, no i dalje postoje, dok su se znatni cjenovni i troškovni pritisci povećali, a mjere politika bile su nedostatne.
16. POZIVA na potpunu primjenu postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže, što uključuje, prema potrebi, pokretanje postupka u slučaju prekomjerne neravnoteže. NAGLAŠAVA važnost brzih i kontinuiranih mjera politika za uklanjanje makroekonomskih neravnoteža, među ostalim u kontekstu provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost i preporuka za pojedine zemlje u okviru europskog semestra. ISTIČE važnost snažne i jasne poveznice između utvrđenih makroekonomskih neravnoteža i preporuka za pojedine zemlje.
-